

Relikvie
sv. Jana Sarkandera
Chrámu Páně Nanebevzetí Panny Marie v Uničově

Při přebírání farního majetku P. Dariuszem Trzaskalikiem, novým správcem uničovské farnosti, vyšlo z inventarizačních soupisů najevo, že se v kostele Nanebevstoupení Panny Marie v Uničově nachází, kromě podepsaných schránek určených k přechovávání ostatků svatých, z nichž v jedné jsou ostatky sv. Jana Sarkandera, taktéž relikviář s tělesnými pozůstatky neznámého svěťce. Historické záznamy, u nichž P. Trzaskalik předpokládal, že by ho mohly přivést k identifikaci těchto ostatků, mlčely, ba dokonce k objasnění této záležitosti nenapomohly ani sdělení bývalých správců uničovské farnosti.

Označení relikviáře v inventárních záznamech neznámou identifikací vzniklo patrně již v době vážné nemoci a náhlého úmrtí¹ P. Josefa Nakládala, který tak nestačil svému následovníkovi, P. Max. Jaroschovi, řádně předat informace ohledně uchovávaných liturgických a pastoračních předmětů. Ozdobné schránky s ostatky světců sice doprovází církevní listiny, zpravidla vydávané arcibiskupem, tzv. autentiky, které dosvědčují původ a pravost ostatků, avšak ani taková písemnost neznámý relikviář nedoprovázela, proto zůstával jeho obsah zastřen tajemstvím.

P. Maxmilián Jarosch, ani P. Josef Nakládal, kteří by mohli k problému něco vypovědět, již nesrovnalostí neobjasní, neboť očekávají druhý příchod Ježíše Krista ve svých kněžských hrobech. Tito správci nevedli žádné záznamy o historii farnosti, ba dokonce ani farní kroniku, proto ani tímto směrem cesta k poznání skutečnosti o předmětné schránce s ostatky neznámého svěťce nevedla. Německy psaná farní kronika P. Augustina Liewehra sice dění ve farnosti popisuje, avšak k žádným relikviářům v ní záznamy nejsou.

Až studiem dějin farnosti, kterým se postupně její nový správce P. D. Trzaskalik zabýval, přišel k přesvědčení, že by nepopsaný relikviář mohl patřit známému svěťci svatému Janovi Sarkanderovi, který, jak je všeobecně známo, v Uničově po krátkou dobu vykonával svoji kněžskou službu, a jehož ostatky byla farnost obdařena v druhé polovině 19. století, a to společně s farnostmi Holešov, Skočov a Boskovice jako památka na jeho blahorečení. K těmto závěrům faráře přivedla jednak zpráva od Johanna Kuxe, autora publikace *Geschichte der königl. Stadt Mährisch-Neustadt*, v níž hovoří o tom, že v r. 1860 byla do Uničova přenesena Sarkanderova pravá patní kost, jednak prezentace monografie *Svatý Jan Sarkander* od PhDr. Karla Kavičky, z níž vyplynulo, že všechny zmíněné farnosti obdržely velké světcovy ostatky, jednak studie Václava Buriana *Osudy tělesných pozůstatků sv. Jana Sarkandera ve světle historických pramenů* vydané ve Vlastivědném věstníku moravském v r. 1995, v níž autor taktéž předkládá skutečnost, že Uničov byl jedním z prvních míst, kam Sarkanderovy ostatky putovaly. Na slavnostní přenesení pravé patní kosti Jana Sarkandera do uničovské farnosti upozorňuje taktéž kniha *Uničov – historie moravského města* s odkazem na literární zpracování dějin Uničova zmíněným olomouckým archivářem J. Kuxem. Zmínky o svěťci lze též najít v Uničovském zpravodaji z 27. 1. 2005, 24. 11. 2005, 22. 10. 2009 a z 25. 7. 2009.

Ani průzkum pečeti relikviářů do problému světlo nevnesl, neboť výše zmíněný označený Sarkanderův relikviář s jeho partikulemi (malými tělesnými částičky) sice obsahoval pečeť svěťciho olomouckého biskupa Rudolfa von Thysebaerta², která by se mohla porovnat s pečeti na neznámém relikviáři, ten měl v zadu pečeti dvě. Byl pravděpodobně kvůli čištění schránky od plísňe v minulosti otevřen, pečetní provázky ustřiženy a původní pečeť nahrazena novou, avšak nečitelnou, což

Relikviář s ostatky neznámého svěťce z uničovského kostelního depozitáře tak, jak ho zachytil v r. 1970 fotograf Jos. Zakopal - snímek z jeho fotografické sbírky spravované Vesnickým muzeem Želechovice

znemožnilo identifikovat biskupa, který jí relikviář opatřil a tedy ani dobu vzniku předmětné schránky. Nadto restaurátor Petr Kolář zpochybnil, že se jedná o kost patní, jak ze všech dosavadních dokumentů vysvítalo, protože během restaurování relikviářů v olomoucké katedrále z důsledně vyfotografovaných uložených Sarkanderových kostí potvrdil, že obě patní kosti Jana Sarkandera se nachází v olomoucké katedrále, proto patní kost nemůže být v Uničově. Antropoložka Eva Drozdová z Brna, s níž olomoucké arcibiskupství spolupracuje, potvrdila, že uničovský ostatek neznámého světce opravdu není patní kostí, což dokonce vyvrátilo informace i od historika Johanna Kuxe, o němž se současní badatelé opírají.

Trzaskalikův zájem o určení osoby světce, kterému tělesné pozůstatky patří, byl o to naléhavější, neboť v roce 2020 si mělo olomoucké arcibiskupství připomenout 400. výročí od Sarkanderovy mučednické smrti. Nic na tom neměnila ani skutečnost, že covidová pandemie tuto oslavu nakonec nedovolila podle představ olomouckých zástupců římsko-katolické církve uspořádat. Navíc olomoucké arcibiskupství darovalo uničovské farnosti v r. 2020 část dřeva ze skřipce, na němž byl svatý J. Sarkander mučen, proto farář cítil povinnost, osvětlit osud patní kosti světce, o níž se uničovská veřejnost 160 let domnívá, že je ve farním kostele uctívána.

Záznamy o tom, že by P. Maxmilián Jarosch, dlouholetý správce uničovské farnosti, věnoval předmětnému relikviáři nějakou pozornost, anebo že by ho používal k pastorační činnosti, nebyly nalezeny nebo neexistují. P. Josef Janek, jenž provedl rozsáhlou inventarizaci farního majetku, k anonymnímu relikviáři žádné stopy vedoucí k jeho identifikaci nenašel, proto ho označil jen jako „*relikviář neznámého světce*“. Ani děkan P. Svatopluk Pavlica, další uničovský duchovní činitel, nezkoumal, proč je předmětný relikviář označován anonymním záznamem, používal v kostelním depozitáři se nacházející relikviář vysvěcený biskupem Rudolfem von Thysebaerthem³, v němž se vyskytují partikule světcových ostatků, které jsou řádně označeny nápisem *B: Joan: Sarcandr: M*, po jiných „velkých“ ostatcích, tedy kosti patní, nepátral.

Nejasnosti tak mohl rozlousknout antropologický rozbor ostatků⁴. Ten byl nakonec u Doc. RNDr. Evy Drozdové, Ph.D z Ústavu experimentální biologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity objednán a proveden.

Antropologicky zkoumaný relikviář neznámého světce z uničovské farnosti opatřený arcibiskupskou pečeti bez autentiky by měl podle dobových podkladů obsahovat kosterní pozůstatky sv. Jana Sarkandera, neboť po jeho blahorečení v r. 1859 dovolil papež Pius IX jejich rozeslání do farností, kde světec za svého života působil, tedy i do Uničova⁵. Po otevření relikviáře z něho byla vyjmuta jediná kost, připevněná k vyšívané, patrně sametové podložce, ozdobená řetízkem zlaté barvy. Jednalo se o druhou největší kost, která je součástí chodidla člověka, patřící do skupiny kostí zánártních, kosti hlezenní. Po odstrojení se ukázalo, že kost je na povrchu v oblasti kloubní plochy pro spojení s kostí holenní poškozena, patrně napadena plísní. Chyběla povrchová vrstva kompaktní kosti, na povrchu byly viditelné trámce spongiózy. V ostatních částech byla kost nepoškozená a zachovala si svůj typický tvar.

Laboratoř se nejprve zabírala určením pohlaví⁶ nositele kosti, což provedla jednak z rozměrů kosti hlezenní, jednak z její délky a šířky, a jednak podle odborných metodik k tomu určených. Vyhodnotila, že je patrné, že kost svými rozměry odpovídá ženské části spektra. Avšak v mužské části populace se také mohou vyskytovat jedinci s obdobnými propozicemi, tedy se znaky, které by spíše naznačovaly, že jsou ženské. Protože je vysoce pravděpodobné, že zkoumaná kost patřila sv. J. Sarkanderovi, vědkyně uzavřela, že světcova kost hlezenní byla velice drobná, gracilní a pokud by existovala pravděpodobnost, že by mohla patřit někomu jinému, než zmíněné osobě, pohlaví by antropologicky určila jako ženské s trendem velmi nízkého stupně mužských projevů. Z kosti hlezenní není možné určit přesně věk jejího nositele, ale lze spolehlivě rozeznat, jestli patřila dospělému nebo nedospělému člověku. Podle zdravotního stavu kosti pak lze dovodit, zda patřila mladšímu nebo staršímu člověku. O sv. Sarkanderovi je známo, že byl umučen ve 44 letech, tedy v poměrně nízkém věku pro vznik viditelného opotřebení kloubních chrupavek. Stav kosti nevykazuje patologických změn a odpovídá dospělému člověku v mladším nebo středním věku, který své kotníky nepřetěžoval. Do této oblasti spadá i věk v době úmrtí světce a předpoklad, že vykonával spíše lehčí práci. Kost by mu tedy z tohoto hlediska mohla být prisuzována.

Antropologická analýza ukázala, že v relikviáři se s jistotou nachází levá kost hlezenní, která, ač je sice mírně poškozena na povrchu, má tvar a kloubní plochy v pořádku a kost bylo možno jednoznačně identifikovat, a to i proto, protože tato část lidského těla dobře odolává nepříznivým podmínkám po pohřbení, ať v zemi nebo jen v rakvi či v relikviáři. Proto se obvykle zachovávají v dobrém stavu, podobně jako v případě zkoumaného objektu.

Podle historických údajů, by se však v uničovském relikviáři měla nacházet pravá kost patní, což laboratorní revize vyvrátila. Obě patní kosti se navíc nacházejí v jeho relikviáři v katedrále sv. Václava v Olomouci, což je možno tvrdit s oporou o CT vyšetření, kterému byly vystaveny všechny zmíněné kosti v březnu r. 2020. Levá kost hlezenní se ve svatováclavské katedrále nenacházela. Nasvědčovalo by to tak chybnému údaji již v historických záznamech, které nás učí, že do Uničova byla převezena patní kost.

Jak vidno, antropologická analýza uničovské kosti nevyřešila otázku jasné identifikace jejího nositele, ba dokonce nastolila nové.

8. 6. 2020 byl P. Trzaskalik přítomen u odebrání vzorků za účelem provedení genetické analýzy kosti, neboť, pokud by se podařilo izolovat dostatek DNA, bylo by možné stanovit genetické pohlaví a rozhodnout, zda je tento profil kosti shodný s genetickým profilem Sarkanderovy lebky uložené v relikviáři v Olomouci. Pokus s odebráním vzorků z 11. září 2020 se však nezdařil, díky malému množství zachovalé DNA, proto ani tento krok světlo do vyřešení otázky identifikace ostatků z Chrámu Páně Nanebevzetí Panny Marie v Uničově nevnesl.

Želechovičtí muzejníci, chtějící přispět k objasnění původu ostatků, prohlédli nekonečně objemnou sbírku fotografií z pozůstalosti amatérského fotografa Josefa Zakopala⁷, který se zabýval nejen pořizováním snímků sakrálních staveb v Uničově a okolí, ale hlavně i církevních obřadů a po mnoha hodinách třídění několika tisíců Zakopalových snímků narazili na zajímavé dokumenty, které předali faráři Trzaskalikovi.

Nakonec byly objeveny 3 černobílé fotografie přinášející svědectví o tom, že P. Josef Nakládal věděl, anebo byl alespoň přesvědčen, že relikviář s ostatky patří sv. J. Sarkanderovi.

Nalezený konvolut tří fotografií dosvědčuje tvrzení, že P. Nakládal nejenže o Sarkanderových ostatcích věděl, ale že je i při příležitosti kulatých výročí spojených s jeho životem vystavoval a veřejnosti připomínal. Na jedné z nich je zachycen obraz sv. Jana Sarkandra stojící na bočním oltáři Čtrnácti svatých pomocníků, před ním se nachází předmětný relikviář a nad ním anděl drží saténovou stuhu s číslicí 350. Nebylo těžké se dovědět, je-li

Zakopalova fotografie z března 1970 s relikviářem před obrazem sv. Jana Sarkandra umístěného na bočním oltáři Čtrnácti svatých pomocníků v Chrámu Páně Nanebevzetí Panny Marie; obraz je nyní umístěn v nástavci na oltáři sv. Barbory. Do nástavce byl umístěn dodatečně v r. 2009, neboť původní obraz sv. Jana Křtitele byl ve velmi špatném stavu. Výměna se uskutečnila při oslavách 400. výročí Sarkanderova příchodu do Uničova.

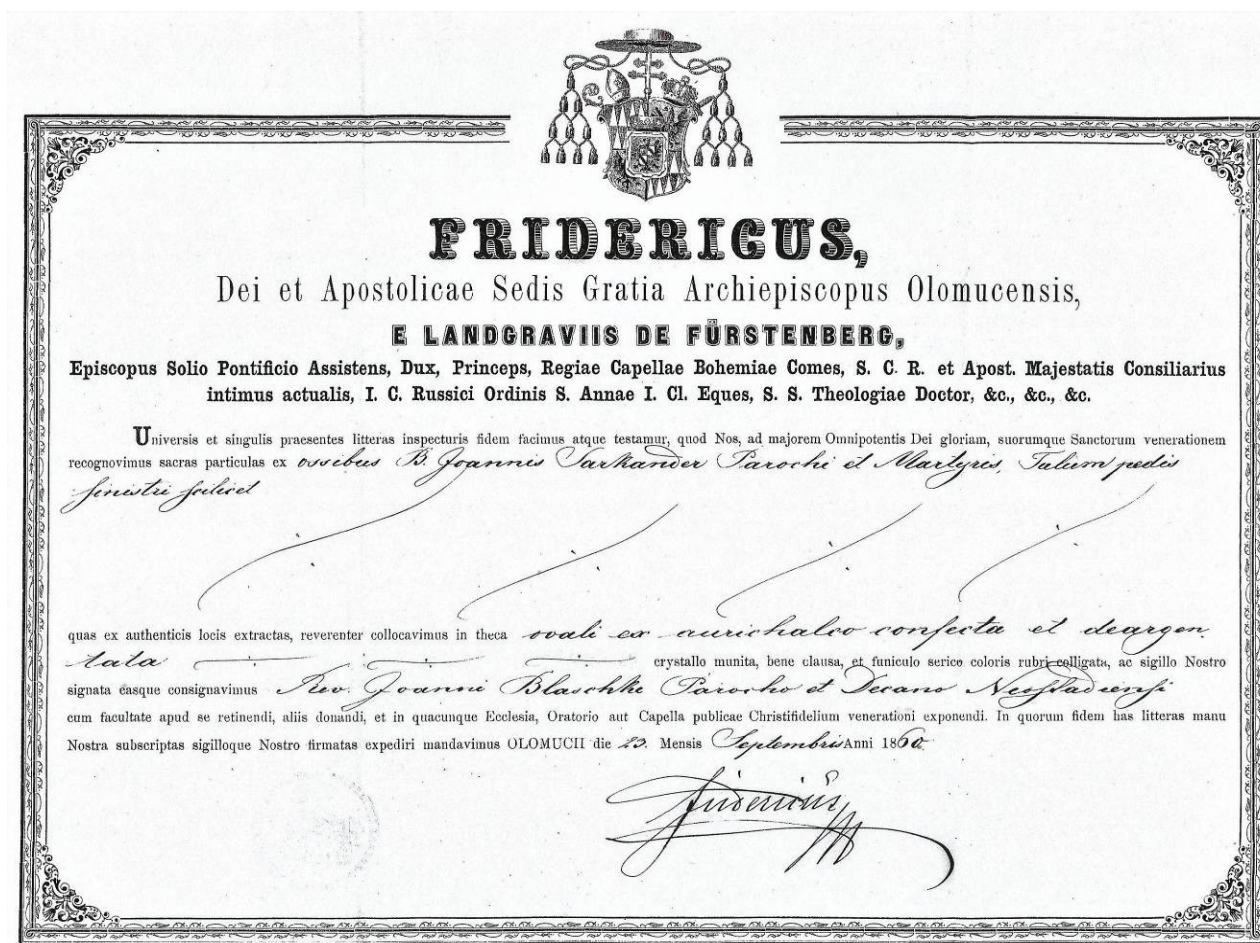
fotografie datována k březnu r. 1970, že fotograf zachytil výzdobu kostela k příležitosti oslavy 350. výročí od smrti tohoto slezského katolického kněze. V současnosti je obraz umístěn v nástavci na oltáři sv. Barbory z r. 1748, kam byl vložen dodatečně v roce 2009 výměnou za poškozený obraz sv. Jana Křtitele. Výměna obrazů se uskutečnila v době, kdy se farnost připravovala na oslavu 400. výročí Sarkanderova příchodu do města.

Další dvě fotografie ze souboru detailně zachycují samotný relikviář jednak samostatně, jednak vystavený před Sarkanderovým obrazem.

Dalším argumentem P. Trzaskalika, kterým se snažil přesvědčit arcibiskupa Jana Graubnera, aby vydal k levé hlezenní kosti z uničovského relikviáře novou autentiku, bylo, že v olomouckém souboru světcových ostatků se nachází obě kosti patní a pravá kost hlezenní.

Arcibiskup Jan Graubner přislíbil s odkazem na okolnosti, které jsou s hlezenní kostí z uničovského relikviáře spjaty, že vydá novou autentiku k ostatku sv. Jana Sarkandera, neboť je 23. 9. 2020 uznal za pravé.

O několik dnů později podnikl uničovský farář návštěvu svého kolegy ve Skočově, kde se Sarkander narodil, P. Vitolda Grzombe, při níž skočovský farář předložil složku s autentikou kardinála Fürstenberga⁸ z 23. září 1860, jež dokládala pravost a původ skočovské Sarkanderovy relikvie. P. Trzaskalik usoudil, že stejná autentika by se měla nacházet i v Uničově, neboť ostatky byly do obou farností vypraveny ve stejnou dobu, a tak prohlédl celý kostelní depozitář, farní knihovnu, spisy i kancelář, aby nakonec předmětnou listinu přece jen našel, a to na půdě fary ve starém německém archivu listin a písemností – autentiku kardinála Frederica Fürstenberga z 23. září 1860 potvrzující pravost ostatků předaných tehdejšímu uničovskému faráři Johanovi Blaschke. Restaurátor Petr Kolář připravil nápis *Ex ossibus S. Joannis Sarkander Martyris*, kterým zepředu Sarkanderovu pravou hlezenní kost v relikviáři opatřil a P. Trzaskalik do něho vložil kopii autentiky, aby bylo zřejmé, že obsah tohoto stojacího oltářního ostensoria patří mezi chrámové poklady uničovské farnosti.

Autentika kard. B. Fürstenberka o pravosti uničovských ostatků
sv. J. Sarkandera z 23. 9. 1860

Uničovské relikviáře s ostatky sv. Jana Sarkandra ve tvaru monstrance: vlevo – relikviář s partikulemi světce od světicího biskupa Rudolfa von Thysebaertha, vpravo – relikviář po restaurování s hlezenní kostí z levé nohy světce kard. Bedřicha z Fürstenberka, olomouckého arcibiskupa.

Pečeť z relikviáře světicího biskupa Rudolfa von Thysebaertha

Nečitelná pečeť z relikviáře od kard. Bedřicha z Fürstenberka, olomouckého arcibiskupa

*Uničovský relikviář kard. Bedřicha von Fürstenberka, olomouckého arcibiskupa,
s ostatky sv. J. Sarkandera po restaurování v roce 2020*

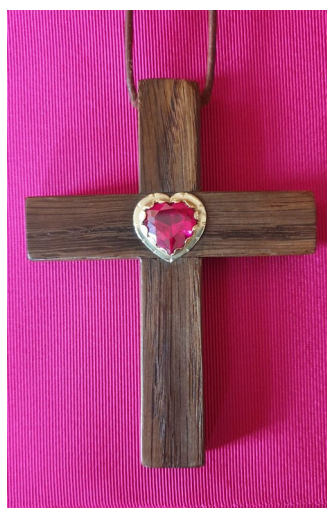

Levá hlezenní kost sv. Jana Sarkandera ozdobená řetízkem zlaté barvy je uložena ve farním kostele v Uničově v relikviáři zapečetěného kard. Bedřichem z Fürstenberka.

Chrámový poklad kostela Nanebevzetí Panny Marie v Uničově, který tvoří dva relikviáře s ostatky římsko-katolického kněze sv. Jana Sarkandera, byl v roce 2020, tedy v roce trojího kulatého výročí spojeného se světovým životem, obohacen díky činnosti zdejšího faráře ThLic. D. T. Trzaskalika dalšími předměty připomínajícími Sarkanderův životní osud, a to zbytky dřeva z mučicího nástroje, na němž byl tento kněz umučen. Skřípec, použitý k výkonu útrpného práva na vyslýchaném světci, se dodnes nachází v kapli sv. Jana Sarkandera v Olomouci, jež byla vystavěna v místě věznice a mučírny, kde svým katem způsobeným ranám v tmavé kobce na páchnoucím slaměném kavalci podlehl. Starobylý skřípec s kolem, důmyslné soustrojí katovny, byl zapařštěný asi třicet centimetrů v zemi a dřevo, z něhož je tvořen, vykazovalo v tomto místě už značné známky hniloby. Restaurátoři se proto rozhodli, že nahnilou část konstrukce mučicího zařízení odřežou a nástroj Sarkanderovy tortury umístí na kovovou patku, zároveň přemýšleli, co s odděleným kusem dřeva, který byl sice po okrajích uhnílý, ale uvnitř zdravý. Nakonec se z této části skřípce, který spočíval 400 let v zemi, podařilo vyrobit několik biskupských křížů. Jeden takový nosí na krku i Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký. Kříž je navíc ozdobený rubínem, který odkazuje na první Sarkanderův životopis, jenž vyšel brzy po jeho smrti s názvem „Rubín Moravy“. Dva kusy dřeva, viz. obrázek, byly věnovány k rozmnožení památek na sv. Jana Sarkandera do Uničova. Událo se tak 22. dubna 2020, kdy je uničovskému faráři jménem arcibiskupství předal Antonín Basler, pomocný biskup olomoucký. P. Trzaskalik zamýšlí, že by pro ně nechal zhotovit kovovou schránku za účelem jejich uložení. Ve farním kostele budou sloužit k vystavování při bohoslužbách konaných ke cti sv. Jana Sarkandera.

Vyhlídal, Zdeněk: Sarkander, historická freska: „Sarkander byl již odstrojen a stál tu na potupu ostatních. Katův pacholek přinášel krátkou zástěrku, která se před mučením připíná na nahém těle. Přivázal mu ji k bokům, načež popravčí mistr se postavil ke spodní části desky před skřípcem a stáhl Sarkandrovi ruce nad hlavu, pak provaz znovu, ještě pevněji uchytil ke kruhu nad mučidlem. Poté pokynul pacholkovi, aby zatočil klikou, jejíž hřídel ovládala celé to důmyslné soustrojí. Sál naplnil úděsný výkřik bolesti. Jenže tím vše teprve začalo. Tak, jak se klika točila, ruce a nohy se napínaly, kosti chřestily a žíly nabíhaly k prasknutí. Kat se v té práci vyznal s obdivuhodnou rutinou. Teď už sám, bez pomocníkovy přispění, točil dopředu a hned zase zpátky, napětí provazu sice na okamžik vždy povolilo, ale o to víc se vzápětí zvýšilo. Takže se zdálo, jako by se kůže po celém těle měla každou vteřinou roztrhnout. Hrůza šla už jen z pohledu na to mučitelské dílo. Sarkanderova bolest byla nevýslovná. Vězeň vydával děsivé hrdelní steny. Přitom volal stále táž tři posvátná jména – Ježíši, Maria, Anno!...“

Biskupský pektorál ve tvaru kříže vyrobený ze dřeva skřípce, na němž v roce 1620 podstoupil výkon útrpného práva sv. J. Sarkander. Jeden z biskupských pektorálů, taktéž ve tvaru kříže, obdržel od skočovského faráře polský biskup Roman Pindel z diecéze, v níž se světec narodil.

¹ P. Josef Nakládal v Uničově působil od 23. 1. 1952 do 1. 7. 1974, farář a děkan, narozen 27. 12. 1912, vysvěcen 1937, ve Městě Libavě a Smilově působil od r. 1946, v červenci 1947 byl jmenován provisorem v Jívově, v Domašově n. Bystřici od ledna 1952, zemřel 28. 2. 1975 na náměstí v Prostějově na infarkt a je pohřben v Klenovicích na Hané. Posledních pár měsíců před smrtí již farářův zdravotní stav nedovoloval, aby se věnoval pastorační činnosti; v uničovské farnosti ho zastupoval jiný kněz. (Pokoj Vám!, měsíčník uničovské farnosti, listopad 2009, ročník 5, č. 10; Poodří, 3/2007, 10. ročník, článek: „Libavsko v letech 1945-1960 s přihlédnutím k osudu církevního majetku“ od Jany Krejčové; Zpráva P. D. Trzaskalika pro želechovické muzeum popisující okolnosti znovuzobjevení velkých ostatků sv. Jana Sarkandra v uničovském kostelním depozitáři)

² od r. 1842 světící biskup v Olomouci

³ Dva staré soupisy s popisy předmětů příslušejících k majetkovému celku Farního úřadu v Uničově, připomínají, že se ve farním kostele nacházel relikviář s ostatky sv. Jana Sarkandra, jehož popis i velikost odpovídá Fürstenbergerově relikviáři s hlezenní kostí. Inventura kostela Povýšení sv. Kříže, v němž se konaly bohoslužby do 70. let 19. stol. nezmiňuje žádný Sarkanderův relikviář. Zároveň se v soupise nachází zápis o dnes ztraceném relikviáři sv. Aloise, jehož rozměry a vzhled nedovolují, aby byl zaměňován s Thysebaerthovým relikviářem s partikulemi Sarkandrových ostatků, k němuž bohužel není známo, jakým způsobem se do Uničova dostal. Otec Trzaskalik se domnívá, vzhledem k absenci jakýchkoliv záznamů o něm, že se do Uničova dostal až po r. 1974 - možná ze soukromé sbírky nějakého kněze, anebo jen nebyl uveden v inventurních soupisech.

⁴ Antropologické posouzení kosti uchovávané v relikviáři v kostele v Uničově ze dne 28. 5. 2020, vypracovaný v Brně E. Drozdovou – Laboratoř biologické a molekulární antropologie, Oddělení genetiky a molekulární biologie Ústavu experimentální biologie na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity Brno.

⁵ Burian, Václav: Osudy tělesných pozůstatků sv. Jana Sarkandra ve světle historických pramenů. Vlastivědný sborník Moravský 47, 1995, č. 4, str. č. 364-371. „Po beatifikační slavnosti v Římě 6. května 1860 pokračovaly ve dnech 22. – 25. září oslavy také v Olomouci. V předvečer oslav došlo k přenesení zbylých ostatků od sv. Michala do metropolitního chrámu. Svatomořický farář Florián Schön velmi těžce nesl tuto ztrátu pro svůj kostel; za dosud blíže nevysvětlených okolností snad rekondoval jejich značnou část do bočního oltáře Jana Sarkandra. Možná je také známá forma umístění ostatků v relikviářích na oltáři, jak tomu bylo donedávna. Zbylé ostatky v pátek 21. září 1860 dómský probošt Jan Peteani rytíř ze Steinbergu za přítomnosti kněží a dvou lékařů, dr. Groha a dr. Čenka uložil pro katedrálu do dvou relikviářů, v nichž se nacházejí dosud: lebku v šestistěnové zasklené schránce, ostatní kosti a zlomky v pseudogotickém domečkovém relikviáři ze zlaceného stříbra. Následujícího dne po 7. hodině večer je přenesli do katedrály správcové farností, v nich Jan Sarkander působil: skočovský, příborský, opavský, uničovský, charvátský, zdounecký, boskovický, holešovský a posléze svatomichalský. Jejich tehdejší uložení na dómě není dokumentováno, stav po celkové regotizaci zůstává nezměněn. Rovněž mezi prvními místy, kam byly ostatky poslány, je Holešov, Skočov, Boskovice a Uničov. V letech po beatifikaci se jednotlivé partikule ostatků postupně rozptylovaly na různá místa. Tak v r. 1895 daroval poutnímu kostelu na Sv. Hostýně olomoucký arcibiskup Teodor Kohn jejich částku v umělecky pracovaném relikviáři. Postupně se části ostatků přidělovaly k uložení v nově svěcených oltářích, např. po dokončení nového kostela v Dražovicích při jeho svěcení brněnským biskupem Františkem Saleským Bauerem. Další partikule jsou známy v dosud nezmiňovaných dvou relikviářích formy monstrance v olomoucké katedrále, dále z kostelů v Jiřkově a Bílé Lhotě.“

⁶ Diskriminační rovnici – výsledek 35,02 spadá do průměru žen, dokonce s hyperfemininním trendem.

⁷ Pan Josef Zakopal se narodil 16. dubna 1925 ve Střechovicích u Prostějova. Je to malá obec nedaleko Čech pod Kosířem, kde na tamním zámku šlechtického rodu Sylva Tarouc pobýval malíř Josef Mánes. Genius loci jistě ovlivnil také malého Josefa. V roce 1951 nastoupil pan Zakopal do Uničovských strojírén, kde v různých funkcích zůstal až do důchodu. Byl to společenský člověk, který rád zpíval, poslouchal hudbu, hlavně folklorní, filmoval a fotil. Na motocyklu, později na bicyklu a vlakem jezdil po okolí a fotografoval přírodní scenérie. Pěšky chodil po Uničově a hledal zajímavé pohledy nejen na dominanty města, ale také na jeho zákoutí. Obzvlášť se věnoval zaznamenávání sakrálních záležitostí. Rodinný život s manželkou Hedvikou a dcerou Evou prožil v Uničově. Později se také těšil ze dvou vnuků a pravnoučat. Josef Zakopal již tento svět opustil, ale ve svých fotografiích žije dál, neboť jeho úctyhodnou, rozsáhlou a bohužel netříděnou sbírkou tisíců snímků převzalo do své sbírky Vesnické muzeum Želechovice.

⁸ Jeho Eminence Bedřich Egon kardinál z Fürstenberka (1813-1892) byl v letech 1853-1892 šestým arcibiskupem olomouckým

Zdroje:

1. Zpráva P. D. Trzaskalika pro želechovické muzeum popisující okolnosti znovuoobjevení velkých ostatků sv. Jana Sarkandra v uničovském kostelním depozitáři, uložena v archivu muzea.
2. Dopis č.j. 195/50 z 10. 10. 1950 římskokatolického farního úřadu v Uničově, uložen v archivu uničovské farnosti.
3. Burian, Václav: Osudy tělesných pozůstatků sv. J. Sarkandra ve světle historických pramenů. Vlastivědný věstník moravský, 1995.
4. Pokoj Vám!, měsíčník uničovské farnosti, listopad 2009, ročník 5, č. 10.
5. Krejčová, Jana: Libavsko v letech 1945-60 s přihlédnutím k osudu církevního majetku. Poodří 3/2007, 10. ročník.
6. Stránský, Petr: Životopis Josefa Zakopala, uloženo v archivu Vesnického muzea Želechovice.
7. Drozdová, Eva: Antropologické posouzení kosti uchovávané v relikviáři v kostele v Uničově. Brno 28. 5. 2020.
8. Soubor fotografií z r. 1970 z interiéru kostela Nanebevstoupení Panny Marie v Uničově, fotograf Jos. Zakopal, uloženo v archivu Vesnického muzea Želechovice.
9. Kux, Johann: Geschichte der königl. Stadt Mährisch-Neustadt, 1923.
10. Burešová, Jana a kol.: Uničov – historie moravského města, Uničov, 2013.
11. Kavička, Karel: Svatý Jan Sarkander, 2020.
12. Vyhlídal, Zd.: Sarkander, historická freska. Olomouc, 2009.
13. Štědrý den s otcem biskupem Ant. Baslerem. On-line www.svatymichal.cz (25. 12. 2020).

*na Nový rok 2021 připravil Antonín Hampl, správce Vesnického muzea Želechovice,
k příležitosti 25. výročí svatořečení Jana Sarkandra papežem Janem Pavlem II. v Olomouci*